

Z A K O N

O PRIZNAVANJU SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i postupak za priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, upis sorti poljoprivrednog bilja u Registar sorti poljoprivrednog bilja, kao i održavanje sorti poljoprivrednog bilja.

Pod priznavanjem sorti poljoprivrednog bilja, u smislu ovog zakona, smatra se priznavanje novostvorene domaće sorte ratarskog i povrtarskog bilja, voćaka i vinove loze i odobravanje uvođenja u proizvodnju strane sorte ratarskog i povrtarskog bilja (u daljem tekstu: priznavanje sorte).

Primena zakona

Član 2.

Za priznavanje sorti genetički modifikovanog bilja, pored odredaba ovog zakona, primenjuju se i odredbe propisa kojima se uređuju genetički modifikovani organizmi.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na sorte cveća, lekovitog, aromatičnog, začinskog i ukrasnog bilja, smeše trava za parkove, sprečavanje erozije zemljišta i sportske terene i micelije jestivih i lekovitih gljiva.

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *VCU test* jeste test kojim se utvrđuje proizvodna i upotrebna vrednost sorte;
- 2) *DUS test* jeste test kojim se utvrđuje različitost, uniformnost i stabilnost sorte u skladu sa odredbama UPOV (Međunarodna unija za zaštitu novih biljnih sorti);
- 3) *odomaćena sorta* jeste autohtona domaća i odomaćena strana sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja;
- 4) *održavalac sorte* jeste vlasnik sorte, odnosno njegov ovlašćeni zastupnik, kao i pravno lice, odnosno preduzetnik koje je od strane vlasnika sorte, odnosno njegovog ovlašćenog zastupnika ovlašćeno za održavanje sorte, izuzev za odomaćene sorte za koje održavaoca sorte određuje ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, a koje održava sortu po opštepriznatim metodama i garantuje da je sorta ostala nepromenjena tokom održavanja i da je kao takva uniformna i stabilna;
- 5) *referentna kolekcija* jeste zbirka sorti jedne biljne vrste specifičnih morfoloških karakteristika određenih po UPOV kriterijumima koja služi u oceni novih sorti na svojstva različitosti, uniformnosti i stabilnosti (DUS test);
- 6) *sadni materijal* jesu sadnice koje služe za podizanje voćnjaka, vinograda i hmeljarnika, kao i reprodukcioni sadni materijal koji služi za proizvodnju sadnica;

7) *seme poljoprivrednog bilja* (u daljem tekstu: seme) jesu generativni, odnosno vegetativni delovi poljoprivrednog bilja koji se koriste za umnožavanje i proizvodnju poljoprivrednog bilja;

8) *sorta poljoprivrednog bilja* (u daljem tekstu: sorta) jeste skup biljaka unutar jedinstvene botaničke klasifikacije najniže poznate kategorije, koji je definisan izražavanjem osobina koje su posledica datog genotipa ili kombinacije genotipova i izdvojen od drugog skupa biljaka bar po jednoj od datih osobina i koji predstavlja jedinicu u odnosu na mogućnost sorte za razmnožavanje bez promena;

9) *sorta standard* jeste sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja, a koja se ističe po svojim proizvodnim i upotrebnim vrednostima i kao takva služi u postupku priznavanja sorte;

10) *standardni uzorak* jeste uzorak semena, odnosno sadnog materijala koji se dostavlja nadležnom organu za svaku sortu upisanu u Registar sorti poljoprivrednog bilja, a koji se koristi kao kontrolni uzorak.

II. USLOVI ZA PRIZNAVANJE SORTE

1. Utvrđivanje kvaliteta i drugih bitnih osobina sorte

Član 4.

U postupku priznavanja sorte utvrđuje se kvalitet i bitne proizvodne osobine sorte, kao i različitost, uniformnost i stabilnost sorte, na osnovu kojih se ta sorta može priznati, a seme i sadni materijal te sorte stavlja u promet kao sortni na teritoriji Republike Srbije.

2. Uslovi za priznavanje sorte

Član 5.

Sorta se priznaje ako se na osnovu rezultata ispitivanja određenih bitnih osobina sorte utvrdi da:

- 1) je različita, uniformna i stabilna (DUS test);
- 2) ima bolju proizvodnu i upotrebnu vrednost (VCU test);
- 3) je ime sorte u skladu sa propisanim zahtevima.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar) propisuje metode ispitivanja sorte iz stava 1. ovog člana na oglednom polju i u laboratoriji.

2.1. Različitost, uniformnost i stabilnost sorte

Član 6.

Sorta je različita ako se razlikuje najmanje po jednoj osobini od bilo koje sorte koja je upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja, kao i od sorte iz referentne kolekcije.

Sorta je uniformna ako je dovoljno ujednačena u bitnim osobinama s obzirom na odstupanja koja se mogu očekivati zbog osobenosti njenog umnožavanja.

Sorta je stabilna ako njene bitne osobine ostaju nepromenjene i posle višestrukog umnožavanja ili u slučaju pojedinačnog ciklusa umnožavanja, posle svakog takvog ciklusa.

2.2. Proizvodne i upotrebne osobine sorte

Član 7.

Proizvodnim i upotrebnim osobinama sorte smatraju se:

- 1) prinos;
- 2) kvalitet proizvoda;
- 3) druge osobine koje su od uticaja na povećanje obima proizvodnje ili poboljšanje kvaliteta.

2.3. Ime sorte

Član 8.

Sorta koja ispunjava uslove za priznavanje označava se imenom sorte.

Ime sorte može biti određeno u obliku zamišljenog naziva ili u obliku koda, odnosno šifre.

Ministar bliže propisuje način određivanja imena sorte.

III. POSTUPAK PRIZNAVANJA SORTE

Zahtev za priznavanje sorte

Član 9.

Postupak za priznavanje sorte pokreće se na osnovu zahteva za priznavanje sorte, koji vlasnik sorte, odnosno njegov ovlašćeni zastupnik (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) podnosi ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se za svaku sortu posebno.

Zahtev iz stava 1. ovog člana naročito sadrži podatke o:

- 1) biljnoj vrsti;
- 2) izvornom materijalu sorte;
- 3) vlasniku sorte, odnosno njegovom ovlašćenom zastupniku.

Podaci iz zahteva za priznavanje sorte i priložene dokumentacije koji se odnose na poreklo izvornog materijala i na opis procesa stvaranja sorte smatraju se službenom tajnom.

Ministar bliže propisuje sadržinu i obrazac zahteva iz stava 1. ovog člana, kao i dokumentaciju koja se uz taj zahtev prilaže.

Ispitivanje urednosti zahteva za priznavanje sorte

Član 10.

Po prijemu zahteva za priznavanje sorte Ministarstvo utvrđuje da li je taj zahtev potpun i da li je priložena sva potrebna dokumentacija.

Ako Ministarstvo utvrdi da je zahtev nepotpun ili da ne sadrži svu potrebnu dokumentaciju, obavestiće o tome podnosioca zahteva i zatražiti da u roku od 15 dana od dana dostavljanja obaveštenja Ministarstva otkloni utvrđene nedostatke.

Ako podnosilac zahteva ne otkloni utvrđene nedostatke u roku iz stava 2. ovog člana ministar će zahtev za priznavanje sorte odbaciti zaključkom kao nepotpun.

Zaključak iz stava 3. ovog člana je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obaveštavanje o ispitivanju sorte

Član 11.

Ako utvrdi da je zahtev za priznavanje sorte uredan, Ministarstvo obaveštava podnosioca zahteva da će sorta biti ispitivana.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo će od podnosioca zahteva zatražiti da dostavi potrebnu količinu semena, odnosno sadnog materijala sorte radi ispitivanja.

Ako podnosilac zahteva ne postupi u skladu sa obaveštenjem iz stava 2. ovog člana, ministar će zahtev za priznavanje sorte zaključkom odbaciti.

Zaključak iz stava 3. ovog člana je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministar propisuje potrebnu količinu semena, odnosno sadnog materijala koji se dostavlja radi ispitivanja, kao i vreme dostavljanja tog semena, odnosno sadnog materijala, u zavisnosti od vrste bilja.

Ispitivanje sorte

Član 12.

Ispitivanje sorte vrši se na oglednom polju i u laboratoriji.

Ispitivanjem sorte utvrđuje se različitost, uniformnost i stabilnost sorte (DUS test), kao i upotrebna i proizvodna vrednost sorte (VCU test).

Za sorte povrtarskog bilja, izuzev za sorte krompira, prilikom ispitivanja sorte ne utvrđuje se upotrebna i proizvodna vrednost sorte (VCU test).

Izuzetno od stava 2. ovog člana, za sortu koja je prijavljena za ispitivanje na jedno ili više dodatnih svojstava u odnosu na sortu koja je upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja, ispituju se na oglednom polju samo dodatna svojstva sorte, uz utvrđivanje da li je ta sorta zadržala iste osobine utvrđene DUS testom kao sorta koja je upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Sorta iz stava 4. ovog člana upisuje se u Registar sorti poljoprivrednog bilja sa naznakom prisustva dodatnog svojstva.

Dužina ispitivanja sorte

Član 13.

Ispitivanje sorte na oglednom polju za sorte ratarskog i povrtarskog bilja traje dve godine.

Ispitivanje sorte na oglednom polju za sorte voćaka i vinove loze traje od dve do šest godina, u zavisnosti od biljne vrste.

Ministar bliže propisuje dužinu trajanja ispitivanja sorte na oglednom polju za sorte voćaka i vinove loze.

Označavanje sorte u toku ispitivanja

Član 14.

Ispitivanje sorte na oglednom polju i u laboratoriji vrši se pod šifrovanim oznakama koje predstavljaju službenu tajnu. Šifre se otvaraju i zatvaraju svake godine i o dobijenim rezultatima Ministarstvo obaveštava podnosioca zahteva.

Sorta standard

Član 15.

Ispitivanje proizvodne i upotrebne vrednosti sorte vrši se istovremeno sa jednom ili više sorti standarda.

Sorta standard koja se koristi u toku ispitivanja proizvodne i upotrebne vrednosti sorte ne može biti zamenjena drugom sortom standard, sve do završetka ispitivanja.

Kao sorta standard može se odrediti samo sorta koja je upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja i koja je zastupljena u proizvodnji na teritoriji Republike Srbije.

Izuzetno, ako se za pojedinu vrstu poljoprivrednog bilja, tip unutar vrste poljoprivrednog bilja ili za određenu namenu ne može odrediti sorta standard, sorta se ispituje bez sorte standard.

Izvođač ogleda

Član 16.

Ispitivanje sorte na oglednom polju, odnosno u laboratoriji vrši pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, koje ispunjava uslove u pogledu zemljišta, tehničke i tehnološke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti za vršenje tih ispitivanja (u daljem tekstu: izvođač ogleda).

Lica iz stava 1. ovog člana moraju da dokažu da su vlasnici zemljišta ili da imaju ugovor o zakupu zemljišta zaključen na više godina.

Ispunjenost uslova za obavljanje poslova ispitivanja sorte iz stava 1. ovog člana rešenjem utvrđuje ministar.

Sa izvođačem ogleda, za koga se rešenjem iz stava 3. ovog člana utvrdi da ispunjava uslove, može se zaključiti ugovor o ispitivanju sorti na oglednom polju, odnosno u laboratoriji.

Izvođač ogleda koji je zaključio ugovor o ispitivanju sorti na oglednom polju, odnosno u laboratoriji dužan je da dostavi Ministarstvu rezultate ispitivanja izvršenih prema propisanoj metodi i obavezama iz ugovora.

Ministarstvo će priznati rezultate ispitivanja DUS testova koji su urađeni u državi članici UPOV.

Rešenje ministra iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu zemljišta, tehničke i tehnološke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti koje treba da ispunjavaju lica iz stava 1. ovog člana za obavljanje ispitivanja sorti.

Obrada podataka

Član 17.

Ministarstvo vrši obradu godišnjih i konačnih rezultata ispitivanja dobijenih na oglednom polju, odnosno u laboratoriji.

Obrada podataka iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa opštepriznatim matematičko-statističkim metodama.

Posle obrade podataka, Ministarstvo godišnje rezultate ispitivanja dostavlja podnosiocu zahteva, a konačne rezultate ispitivanja dostavlja komisiji za ocenu proizvodne i upotrebne vrednosti sorte (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija

Član 18.

Komisija se obrazuje za pojedine vrste bilja, odnosno grupu vrsta bilja i sastoji se od pet do sedam članova, koji se imenuju iz reda stručnjaka za vrstu bilja, odnosno grupu vrsta bilja za koju se obrazuje Komisija.

Mandat članova Komisije traje četiri godine.

Komisiju obrazuje ministar rešenjem.

Zadatak komisije je da razmotri konačne rezultate ispitivanja sorte dobijene na oglednom polju, odnosno u laboratoriji, izvrši ocenu proizvodne i upotrebne vrednosti sorte (VCU - test) i ministru da svoje mišljenje sa predlogom za priznavanje ili odbijanje zahteva za priznavanje sorte.

Donošenje rešenja

Član 19.

Na osnovu konačnih rezultata ispitivanja sorte, a na predlog Komisije, ministar donosi rešenje o priznavanju sorte ili o odbijanju zahteva za priznavanje sorte.

Rešenje ministra iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

IV. UPIS U REGISTAR SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA

Registar sorti poljoprivrednog bilja

Član 20.

Ministarstvo vodi Registar sorti poljoprivrednog bilja (u daljem tekstu: Registar sorti).

Registar sorti sadrži naročito podatke o:

1) priznatim domaćim i stranim sortama ratarskog i povrtarskog bilja i priznatim domaćim sortama voćaka i vinove loze;

2) stranim sortama voćaka i vinove loze koje su priznate od nadležnog organa strane države članice UPOV;

3) odomaćenim sortama ratarskog i povrtarskog bilja, voćaka i vinove loze.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra sorti.

Upis priznate sorte u Registar sorti

Član 21.

Sorta za koju je doneto rešenje o priznavanju sorte upisuje se u Registar sorti.

Seme sorte, odnosno sadni materijal sorte može se stavljati u promet na teritoriji Republike Srbije kao sortni ako je sorta upisana u Registar sorti.

Upis strane sorte voćaka i vinove loze u Registar sorti

Član 22.

Strana sorta voćaka i vinove loze upisuje se u Registar sorti ako je priznata od nadležnog organa strane države članice UPOV.

Upis strane sorte voćaka i vinove loze u Registar sorti vrši se na osnovu zahteva, koji podnosi vlasnik sorte, odnosno njegov ovlašćeni zastupnik.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana dostavlja se dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja strane sorte.

Zahtev iz stava 2. ovog člana sadrži naročito podatke o:

- 1) vlasniku, odnosno korisniku strane sorte;
- 2) održavaocu sorte;
- 3) sorti.

Ministar bliže propisuje sadržinu i obrazac zahteva iz stava 2. ovog člana.

Upis odomaćene sorte u Registar sorti

Član 23.

U Registar sorti mogu se upisati odomaćene sorte, uz naznaku da se radi o odomaćenoj sorti.

Ministarstvo upisuje sortu iz stava 1. ovog člana u Registar sorti na osnovu opštepoznatih podataka o proizvodnoj i upotrebnoj vrednosti sorte.

Brisanje sorte iz Registra sorti

Član 24.

Sorta za koju je doneto rešenje o priznavanju sorte, odnosno strana sorta voćaka i vinove loze koja je upisana u Registar sorti briše se iz tog registra, ako:

- 1) to zatraži podnosilac zahteva;
- 2) je isteklo deset godina od dana upisa sorte ratarskog i povrtarskog bilja u Registar sorti;
- 3) održavalac sorte ne dostavi uzorak semena, odnosno sadnog materijala sorte u skladu sa članom 32. ovog zakona;
- 4) u toku održavanja sorte, sorta nije zadržala istovetne osobine, u skladu sa članom 34. ovog zakona.

Ministar donosi rešenje o brisanju sorte iz stava 1. ovog člana iz Registra sorti.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Brisanje odomaćene sorte iz Registra sorti

Član 25.

Odomaćena sorta briše se iz Registra sorti, ako:

- 1) održavalac sorte ne obezbeđuje održavanje sorte na način koji garantuje očuvanje različitosti, uniformnosti i stabilnosti sorte;
- 2) održavalac sorte ne dostavi uzorak semena, odnosno sadnog materijala sorte u skladu sa članom 32. ovog zakona;
- 3) se za tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona ne utvrdi održavalac sorte za odomaćene sorte ratarskog i povrtarskog bilja;
- 4) se za pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona ne utvrdi održavalac sorte za odomaćene sorte voćaka i vinove loze.

Ministar donosi rešenje o brisanju odomaćene sorte iz Registra sorti.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Korišćenje sorte koja je brisana iz Registra sorti

Član 26.

Izuzetno od člana 21. stav 2. ovog zakona, za sorte koje su brisane iz Registra sorti, seme i sadni materijal tih sorti može da se proizvodi najduže dve godine, odnosno uvozi i stavlja u promet najduže tri godine od dana brisanja iz Registra sorti, osim u slučaju da je sorta brisana iz Registra sorti iz razloga predviđenih odredbama člana 24. stav 1. tač. 3) i 4) i člana 25. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona.

Ponovni upis sorte u Registar sorti

Član 27.

Na zahtev vlasnika sorte, odnosno njegovog ovlašćenog zastupnika, sorta koja je brisana iz Registra sorti može se ponovo upisati u Registar sorti, pod uslovom da je:

- 1) zahtev za ponovni upis sorte podnet najkasnije u roku od godinu dana od dana brisanja sorte iz Registra sorti;
- 2) za tu sortu posle brisanja iz Registra sorti urađen novi DUS test.

Spisak upisanih, odnosno brisanih sorti

Član 28.

Ministarstvo utvrđuje spisak upisanih, odnosno brisanih sorti iz Registra sorti i objavljuje ga na internet stranici Ministarstva.

Obaveza dostavljanja uzoraka semena, odnosno sadnog materijala sorte koja je upisana u Registar sorti

Član 29.

Vlasnik sorte, odnosno njegov ovlašćeni zastupnik dužan je da Ministarstvu dostavi uzorak semena, odnosno sadnog materijala sorte koja je upisana u Registar sorti, u roku od 30 dana od dana upisa te sorte u Registar sorti.

Za odomaćenu sortu koja je upisana u Registar sorti, uzorke semena i sadnog materijala sorte Ministarstvu je dužan da dostavi ovlašćeni održavalac te sorte, u roku od 30 dana od dana dostavljanja rešenja o određivanju održavaoca sorte.

Ako vlasnik sorte, odnosno njegov ovlašćeni zastupnik, odnosno održavalac sorte Ministarstvu ne dostavi uzorak semena, odnosno sadnog materijala sorte u roku iz st. 1. i 2. ovog člana, sorta se briše iz Registra sorti.

Uzorak iz st. 1. i 2. ovog člana čuva se kao standardni uzorak i koristi se za kontrolu istovetnosti sorte.

Odobranje uvoza semena, odnosno sadnog materijala sorte koja nije upisana u Registar sorti

Član 30.

Ministar rešenjem može da odobri uvoz određene količine semena, odnosno sadnog materijala sorte koja nije upisana u Registar sorti radi:

- 1) oplemenjivanja;
- 2) naučnoistraživačkog rada;
- 3) vođenja postupka priznavanja sorte;
- 4) zaštite sorte poljoprivrednog bilja;
- 5) predispitivanja sorte;
- 6) demonstracionih ogleda.

Ukupna količina semena ratarskog i povrtarskog bilja za koju se može odobriti uvoz ne može biti veća od količine koja je potrebna za setvu na površini od 1 ha, a ukupna količina sadnog materijala sorti voćaka i vinove loze ne može biti veća od količine potrebne za sadnju na površini od 1 a.

Rešenje ministra iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Dodatna ispitivanja sorte

Član 31.

Ministarstvo može za određene vrste poljoprivrednog bilja koje su važne za poljoprivrednu proizvodnju u Republici Srbiji, preko izvođača ogleda, obaviti dodatna ispitivanja proizvodnih vrednosti sorti koje su upisane u Registar sorti u različitim agroekološkim uslovima, radi provere njihove proizvodne vrednosti na oglednom polju, odnosno u laboratoriji i davanja preporuke za njihovo gajenje.

Ispitivanja iz stava 1. ovog člana može da obavlja izvođač ogleda koji ispunjava uslove iz člana 16. ovog zakona.

Rezultate izvršenih ispitivanja Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

Ministar propisuje vrste poljoprivrednog bilja za koja se mogu vršiti dodatna ispitivanja sorte i metode ispitivanja tog bilja.

V. ODRŽAVANJE SORTE

Održavalac sorte

Član 32.

Održavalac sorte dužan je da za vreme dok je sorta upisana u Registar sorti tu sortu održava u skladu sa opštepriznatim metodama za održavanje sorte, kako bi se sačuvala istovetne osobine sorte.

Održavalac sorte iz stava 1. ovog člana je vlasnik sorte ili njegov ovlašćeni zastupnik, izuzev za odomaćene sorte čijeg održavaoca određuje ministar rešenjem.

Na zahtev Ministarstva, održavalac sorte je dužan da u roku od 15 dana dostavi uzorak semena sorte za ratarsko i povrtarsko bilje, odnosno u roku od 90 dana uzorak sadnog materijala sorte voćaka i vinove loze, radi:

- 1) provere da li se sorta održava tako da joj se ne menjaju raznolikost, uniformnost i stabilnost (DUS test);
- 2) čuvanja standardnog uzorka ili njegove obnove.

Kontrola održavanja sorte

Član 33.

Ministarstvo vrši kontrolu održavanja sorte tako što ispitivanjem uzorka sorte uzetog od održavaoca sorte proverava da li je sorta zadržala istovetne osobine.

Kontrolu održavanja sorte iz stava 1. ovog člana može da obavlja i pravno lice koje ispunjava uslove koje treba da ispunjava pravno lice iz člana 16. ovog zakona.

Ministarstvo zaključuje ugovor sa pravnim licem iz stava 2. ovog člana za obavljanje kontrole održavanja sorte.

Pravno lice iz stava 2. ovog člana dužno je da Ministarstvu dostavi izveštaj o izvršenoj kontroli.

Gubitak prava na održavanje sorte

Član 34.

Ako se na osnovu rezultata izvršene kontrole održavanja sorte iz člana 33. ovog zakona utvrdi da održavalac sorte nije sortu održavao na način koji garantuje očuvanje istovetnih osobina sorte, održavalac sorte gubi pravo održavanja te sorte.

Ako je održavalac sorte koji je izgubio pravo održavanja sorte istovremeno jedini održavalac te sorte, ministar donosi rešenje o brisanju te sorte iz Registra sorti.

Rešenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

VI. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Troškovi priznavanja sorte

Član 35.

Za ispitivanje sorte radi priznavanja i za dodatno ispitivanje sorte podnosilac zahteva plaća naknadu.

Visinu naknade iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Sredstva ostvarena od naknada iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije i koriste se za obavljanje poslova u oblasti priznavanja sorti.

VII. NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 36.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo preko fitosanitarnog inspektora.

Poslove fitosanitarnog inspektora može da obavlja lice koje ima visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine iz oblasti ratarstva i povrtarstva, oblasti voćarstva i vinogradarstva, oblasti zaštite bilja ili oblasti opšte poljoprivrede, sa položenim državnim stručnim ispitom i sa najmanje tri godine radnog iskustva.

Prava i dužnosti fitosanitarnog inspektora

Član 37.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, fitosanitarni inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li izvođač oglada ispunjava uslove za ispitivanje sorte na oglednom polju, odnosno u laboratoriji;
- 2) da li izvođač oglada ispitivanje sorti vrši u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;
- 3) da li se sorta stavlja u promet pod imenom pod kojim je upisana u Registar sorti;
- 4) da li su sorte koje se nalaze u prometu upisane u Registar sorti;
- 5) korišćenje sorte koja je brisana iz Registra sorti;
- 6) da li se sorta održava na način koji obezbeđuje očuvanje istovetnih osobina sorte;
- 7) da li pravno lice koje vrši kontrolu održavanja sorte ispunjava uslove za obavljanje kontrole održavanja sorte i da li kontrolu održavanja sorte obavlja u skladu sa ovim zakonom;
- 8) da li se za proizvodnju semena upotrebljava sorta koja je upisana u Registar sorti;
- 9) izvršavanje mera po ovom zakonu.

Mere koje nalaže fitosanitarni inspektor

Član 38.

U vršenju poslova iz člana 37. ovog zakona fitosanitarni inspektor može da:

- 1) privremeno zabrani proizvodnju, doradu i korišćenje semena sorti koje nisu upisane u Registar sorti, odnosno sorti koje se nalaze u proizvodnji duže od dve godine od dana njihovog brisanja iz Registra sorti;
- 2) privremeno zabrani stavljanje u promet semena sorti koje nisu upisane u Registar sorti, odnosno sorti koje se nalaze u prometu duže od tri godine od dana njihovog brisanja iz Registra sorti;
- 3) oduzme i uništi seme koje se proizvodi, dorađuje, koristi ili stavlja u promet suprotno odredbama ovog zakona;
- 4) naredi izvođaču ogleda koji vrši ispitivanje sorti da u određenom roku otkloni uočene nedostatke u pogledu uslova i načina obavljanja ispitivanja sorte;
- 5) naredi pravnom licu koje vrši kontrolu održavanja sorte da u određenom roku otkloni uočene nedostatke u pogledu uslova i načina obavljanja kontrole održavanja sorte.

Mere iz stava 1. ovog člana fitosanitarni inspektor nalaže rešenjem.

Žalba na rešenje fitosanitarnog inspektora

Član 39.

Protiv rešenja fitosanitarnog inspektora može se izjaviti žalba ministru, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

O žalbi ministar odlučuje u roku od 30 dana od dana dostavljanja žalbe.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje ministra po žalbi je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obaveze lica nad kojima se vrši inspekcijski nadzor

Član 40.

Pravno i fizičko lice, odnosno preduzetnik koji podležu nadzoru dužni su da fitosanitarnom inspektoru omoguće vršenje inspekcijskog nadzora i da mu bez odlaganja stave na uvid i raspolaganje potrebnu dokumentaciju i druge dokaze i izjasne se o činjenicama koje su od značaja za vršenje nadzora.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 41.

Novčanom kaznom od 200.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, ako:

- 1) stavi u promet seme sorte, odnosno sadni materijal sorte koja nije upisana u Registar sorti (član 21. stav 2);

2) seme sorte, odnosno sadni materijal sorte koja je brisana iz Registra sorti proizvodi posle isteka dve godine, odnosno stavlja u promet posle isteka tri godine od dana brisanja sorte iz Registra sorti (član 26);

3) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu da vrši određene dužnosti, u trajanju od šest meseci do tri godine.

Prekršaj pravnog lica

Član 42.

Novčanom kaznom od 150.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, ako:

1) posle ispitivanja sorte na oglednom polju, odnosno u laboratoriji ne dostavi Ministarstvu rezultate ispitivanja sorte (član 16. stav 5);

2) ako ne održava sortu upisanu u Registar sorti na način koji obezbeđuje očuvanje istovetnih osobina sorte (član 32. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu.

Prekršaj preduzetnika

Član 43.

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako učini radnje iz člana 41. stav 1. i člana 42. stav 1. ovog zakona.

Prekršaj fizičkog lica

Član 44.

Novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 41. stav 1. i člana 42. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 45.

Zahtevi za priznavanje sorte koji su podneti do dana stupanja na snagu ovog zakona u skladu sa Zakonom o semenu („Službeni glasnik RS”, broj 45/05) i Zakonom o sadnom materijalu voćaka, vinove loze i hmelja („Službeni glasnik RS”, broj 18/05), a po kojima postupak nije okončan, okončaće se u skladu sa tim zakonima.

Član 46.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Registar sorti poljoprivrednog bilja koji je ustanovljen Zakonom o semenu („Službeni glasnik RS”, broj 45/05) i Registar sorti voćaka, vinove loze, hmelja i podloga koji je ustanovljen Zakonom o sadnom

materijalu voćaka, vinove loze i hmelja („Službeni glasnik RS”, broj 18/05) sa svim upisanim podacima nastavlja da se vodi kao Registar sorti poljoprivrednog bilja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 47.

Poslove fitosanitarnog inspektora mogu obavljati i lica sa visokim obrazovanjem drugog obrazovnog profila u odnosu na obrazovni profil utvrđen u članu 36. ovog zakona, stečenom do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljali poslove fitosanitarnog inspektora i ako imaju položen stručni ispit iz oblasti zaštite bilja.

Član 48.

Propisi za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 49.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o semenu („Službeni glasnik RS”, broj 45/05) i Zakona o sadnom materijalu voćaka, vinove loze i hmelja („Službeni glasnik RS”, broj 18/05), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 50.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o semenu („Službeni glasnik RS”, broj 45/05) koje se odnose na priznavanje sorti poljoprivrednog bilja i upis u Registar sorti poljoprivrednog bilja i odredbe Zakona o sadnom materijalu voćaka, vinove loze i hmelja („Službeni glasnik RS”, broj 18/05) koje se odnose na priznavanje novostvorenih domaćih sorti i upis u Registar sorti voćaka, vinove loze, hmelja i podloga.

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.